

Redactiunea

se affla in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.
Emissoarele nefrancate nu se primescu
mai numai de la corespondintii re-
guari ai „Federatiunii.” Scrisori
monime nu se publica. Articlii tra-
sai si nepublicati se voru arde si nu-
mai la cerere expresa se retorna.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literar, commercial si economicu.

Appare Domineca.

Invitatice

de Prenumeratiune la diariulu

FEDERATIUNEA

pre Semestrulu II an. 1875.

Condițiunile a se vedé in fruntea
diariului.

Cei ce sunt in restantia cu pretiul prenúmeratiune se binevoiesc a-si
si socotelele si mai alessu acei dd.
sunt de mai multi anni in restantia
i a quittese odata detori'a cătra Re-
tiune, care au suffertu si suffere
ste neajunsuri d'in cau'a restantie-
a destullu de considerabile.

Cau'șe intardârci (absența Re-
torului si lips'a unui Collaboratoru-
eru) inapparerea urilor la timpu,
i inflaturat si nri remasi se voru
dini unulu dupa altulu.

Redactiunea.

B.-Pest'a, 4 Aug. 23 Juliu 1875

Ministeriele ambelor parti alle
archiei ostrunguresci se frementa
assiadiarea cifrelor bugetului loru,
re de a supr'a cu alle ministeriulai
i une de resbellu, care avendu puru-
partea leului, absorbe considerabile
ome si in toti annii respectivulu fiu-
i lui Marte vine cu bugetulu urcatu
se, aiba de unde scadé la casu candu
legii sei de la financele seu membrui
egatiunei ar difficulta unele positiu-
essagerate seu cari nu li-s'ar paré de
pperatu necessarie. Asia pentru es-
tiulu annului viitoru, ministrulai
i une de resbellu, pretestandu neces-
itatea d'a se provede armat'a cu tunurile
i inventiuni a lui Uchatiu, cere cu
millione fl. mai multu, ceea ce su-
a, mai alessu pre ministrulai finan-
ciu'ru Ungariei, care bietulu nu scie
de se-si plece capulu plin de grige
i tru acoperirea deficitului, care cu
a urcarea darilor si si eu tote re-
serile essecutate pana acum si mai
cutande inca, totu mai remane in
am'a de 15 millione, ientrut a ca-
u'ru acoperire nu s'au descoperit u-
orele, ei va trebui recursu seu la in-
tarea de noue dari seu la urcarea
storu-a facandu-se appellu la pa-
tismulu destullu de recoritu si sleitu
i cettatieneiloru. — Deschiderea ses-
nei camerei nu e de parte si pana
i bugetulu trebuie se fia gata, ca
se prezenteze camerei, de nu cătra
i lui Septembre, negrescutu cu finea
Octobre. Atunci tier'a va ave' occa-
se d'a cunoce capacitatea finan-
ciu'ru dlui Szell, ca-ci criteriulu esisten-
intregu ministeriului actuale este
ularea finantierloru, adeca afarea
iulocelor pentru incetarea calamitei
i ajunse la punctulu de culmina-
ne. — S'au vorbitu si pana acum
pre clatinarca acestui ministeriu,
famele respondite nu au temeu,

cellu pucinu schimbarea partiale immi-
nente, nu stă in legatura cu cestiunea
financiaria, se sustiene alica faim'a, ca
ministrulai justitiei. Dl. Perczel, aré in-
tentiu'na resoluta d'a se retrage si ca in
locul lui s'ar numi presiedintele curtierii
supreme de appealu Dl. Fabbry, era in
locul acestui-a ar fi designat Dl. Cse-
meghy, ceea ce ni-se pare pucinu pro-
babile, precum si versiunea ca Dl. Ho-
ránszky ar fi designat de ministrulai
justitiei. Sigura este numai retragerea
Dlui Perczel, dar acest'a inca se va
face numai dupa deschiderea camerei,
cellu pucinu asiá credemus noi.

Ministrulai justitiei, conformu Slui
1. art. leg. XXXVI d'in 1875. au ordo-
natu desfiintarea a 20 de judecatorie
reg. de prim'a instantia, iacetandu a
functiona la 30 sept. a. c. intre acestea
se cuprindu si judecatorie de la Abrudu,
Beiusu, Fagaras, Hatieg, Nasaudu si Ghierla. Testulu ordinatiu-
nici lu vomu publica in nr. v.

Rescol'a d'in Ertiegovin'a, de parte
d'a se potoli ea se latiesce si cine scie
de nu e menita a grabi deslegarea ce-
stiunei orientale. Nichit'a principale
Muntenegrului au si declarat, ca nu-i
va fi cu potintia a nati multu timpu
neutralitatea, assemenea si Milani, prin-
cipele Serbiei, nu va poté resiste terrin-
telui, care amenintia a-lu duce cu sine
sen a-lu inecá, asiá si nu altmintrea
se potu splicá sinistrele faime ce curgu
de căte-va septemane despre estrem'a
irritatiune a spiritelor in Serbi'a, unde
s'ar complota in contr'a vietiei principale
Milani daca la alegerile prossime
guvernului seu ar isbuti a-si face majo-
ritate, era cadiendu in minoritate nou'a
seupscina ar alungá pre guvernul cu
Milani d'impreuna. Acestu-a ingrijitatu
forte, mai alessu de la eruptiunea resco-
lei in Ertiegovin'a, au si grabit la
Vienn'a spre a vedé ore ce attitudine
ar luá Austro-Ungaria facia cu even-
tualitatea unui resbellu intre Crestini si
Turci; firesce presupunendu ca Serbi'a
ar fi impinsa a luá si ea parte,
cellu pucinu asiá va arretá Milani sta-
rea lucrurilor. Difariele austro-ungure-
resci atribuescu lui Milani rolulu
astutu d'a vre se castige concessiuni,
prin pressiune, de la Porta. Curtea de la
Vienn'a ince nu este terrenulu cellu ac-
comodatu pentru assemenea esplora-
tiuni, pentru ca ea, creditiosa traditi-
uniloru selle, nu va permite amesteculu
Serbiei, era dealta parte pentru ca de
s'ar si invoi la conniventia, auctoritatea
Austro-Ungariei in assemenea cestiune
de cea mai mare importantia, este apro-
pe nulla, prin urmare Milani ambla
callea manzului la Vienn'a, decum-va
n're intentiu'na d'a sollicitá sprigi-
nulu altoru poteri mari.

Conventiunea comere, intre Ro-
mania si Austro-Ungaria au fostu
obiectu de discusiune in camer'a boie-
rilor Angliei. Resolutiunea lordului
Stratheden dovedesce ca fiu Albionului

tiene la politic'a loru orientale cea mu-
ceda seu ca sunt superati pentru ca au
fostu preventiti de altii. Camer'a ince
avu bunulu semtiu d'a nu se compromitte
primindu resolutiunea, ci o inlaturà,
urmandu ce-va-si mai correctu de
cum urmasse guvernului tierrei, care
prin publicarea correspondintei rela-
tivu la acesta cestiune, prin attitudine
contradictoria (in depesi'a de la 6
Jul. 1874. Derby dice ca d'in incuiinti-
tiarea pretensiunei nu va resulta dauna
pentru imperiulu turcescu, era in de-
pesi'a de la 14 octobr. 1874. i-se pare
„violare a tractatelor,” d'in cari potu
resulta „celle mai mari incurcature”) ce
au luat in doue ronduri, dede dovedi
de curiose siovature, cari apoi le incorona
cu suatulu (intru adeveru singuru
intelleptu) ce dede Turciei, ca acest'a
se deo dupa Peru, invoindu-se la con-
cessiuni innocentie! John Bull face
larma, dar mai de parte nu merge.
Bine face.

*Relativu la unele alegeri de deputati
d'in Transilvania* ni-a venit mai multe
correspondintie, cari ince, parte d'in
lips'a spatiului, parte si mai cu sama,
pentru ca alegerile de deputati unguri
nu multu pot se interesese pre ceti-
torii nostri, nu le potem publica; in-
tru atat'a ince, intru catu la unele ale-
geri mai multi membri ai intelligintei
rom. au figuratu ca factori principali,
vulgo *cortesi*, banuiti d'a se fi amestec-
atu pentru ore-si cari folose materiali
ori personali, credemus ca e bine, ca se
fia euroscute publicului numele loru;
era la casu, can lu respectivii banuiti,
s'ar senti nevinovati, loculu de aperare
si purificare nu li-se va refusá, sub con-
ditiu, ca se voru servi de arguminte
si apo remanendu cu totulu obiectivi si
catu e pot de scurti in respunsu-
rile lou. —

Az d'in cerculu elect. allu Caeusiu-
lui (Kes) in comit. Doboca, primiràmu
doue eresp. in cari despre Dl. protop. rom.
d'n Birit'a G. Silasi se dice ca inca bine
inante a alegero „incepusse intomai ca la
visitatiile canonice a cercetá pre aleg-
torii in comuneloa cercului Sieulu-marc,
pentru capacita pre poporu ca acestu-a se
partoci la alegera contelui Samuil Vasiu,
ademendu-lu cu promisiuni de diurne a
fa fara deransportulu gratuitu la actulu ale-
gerii, a pre invetiatori amenintandu-i daca
n'ar vi pentru contele, abusandu astfel
de posunea officiale a dsalle.“ Assemenea
rolu scributo in alta corresp. si Dloru
Ioannolasi, protopopu Buzei, Ioanne Fil-
ipu ptop. Secului si Vasiliu Popu preatu
Nasaltu. —

Tote opintirile loru ince contele
Vasius au pptutu isbuti, ca ei si alessu
Felszamu, omu intelliginte, despre care
inse se dice, ca e inimicu Romaniloru,
cari ti-si ajutara cu voturile loru. —
Dl. rrespondinti nu spunu daca si
Felsz avu cortesi d'intre fruntasii intel-
ligiei rom. de acolo, acest'a ar' inter-
esspote mai multu, decat' infor-

Pretiula de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . . . 2 fl. v. a.
Pre siese lune . . . . . 4 " "
Pre annulu intregu . . . . . 8 " "

Pentru Romani'a:
Pre an. intregu 24 Fr. = 24 Lei n.
Pre 6 lune 12 " = 12 " "
Pre 3 — 6 " = 6 " "

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale
pentru fiesce-care publicatiune separa-
tata. In locul deschis 20 cr. de linia.
Unu exempliaru costa 10 cr.

matiunea despre cortesii cellui cadutu,
dar se pare ca Dl. Felszegi e mai bine
vediutu decat' contele Vasius, cellu pu-
cinu acest'a transpare si transpira prin-
tre s'rele unei-a d'in ecce dore cer-
spundintie, dar atunci apoi s'au dussu
bab'a cu colacii — impartialitatei, si cu
zelulu solidaritatii pentru passivitate.—
Atunci nu mai intiellegem pentru ce
se se numesca unii, era altii se fia cru-
tiati.

Sabesiu, 23 Juliu 1875.

In 18 l. c. s'a tienutu in beserica ro-
mana din Alba-Juli'a prim'a adunare gene-
rala estraordinaria a Associatiunii nostre
Transilv. La 11 ore, a. m. Dlu I. Bolog'a
V.-presied, deschise sedint'a prin unu scur-
tu si nimerita discursu spunendu, ca prea
tempuri'a mutare la celle eterne a bineme-
ritatulai presiedinte allu Associatiunii Bar.
Vas. Popu, precum si intetitor'a modifi-
caro a unui punctu din conclusulu, adussu
la adunarea din Dev'a, sunt metivele con-
vocarii acestei adunari estraordinarie. Salută
pro membris i invită a incepe desbaterea,
conformu programmei statorite de comite-
tulu centrale.

Dlu Patitiu este aclamatu de notariu
allu adunarii.

La propunerea Dlui Acsentu si Tord-
osianu se decide in unanimitate, ca adunarea
generală ordinaria se se tien in 29/17. Au-
gustu, a. c. in orasulu Reginu, unde se
voru aduce si omagiele defunctului pre-
siedinte.

Membri noui ordinari s'a inscris 9.
insi depunendu tassele de membri si pentru
diploma.

In fine dupa scurtau discursu de in-
chialare a v.-presiedintelui, Dlu Axente i
multumesce cu cuvinte caldurose pentru
ostenol'a si tactulu doveditul la conducerea
acestei adunari estraordinarie.

Dupa aceste ne-am despărțit cu firm'a
intentiune d'a ne revede cau de numerosi
la Reginu.

In seau'lu Mercurei, cerculu electoral
romanescu, sa intemplatu eri alegera a dou'a.
Alegatorii, cari la terminulu primu au fa-
cutu cea mai eclatanta si admirata passivitate,
nepresentandu-se la urna neci unu
alegoriu si neci unu candidat, ori au
alessu cu aclamatiune pro famosulu finan-
ciariu Dlu Móricz Pál.

Informatiune mai dataiata sporu a poté
comunic'a mai tardiu. (Avemu. Red.)

Aici la noi, afara de nesco siu siu'lture
misteriose, este tacere de morte. Tota lupt'a
iat'o parte s'au intrat'a aterna do la deci-
siunca curiei din Pest'a a supr'a reclama-
tiuniloru inaintate d'aici. Acest'a este cau'a
nemarginitei taciturnitati si a sassiloru
nostru. Daca Curi'a nu va returna decisiu-
nea comitetului centralo d'aici, care a aflatu
neintemiate si a respinsu reclamatiunile si
alle sassiloru si alle Romaniloru, apoi at-
unci-a va lucra conformu adevorului si
dreptati.

La noi, in ambele concursi, alegerile se
voru intempla intre 8 si 17 Augustu. In
cerculu allu doilea suntemu in majoritate;
in cerculu primu, allu orasului, aterna tre-
ba de la Curia. Daca se va intempla se pi-
camu in orasul apoi passivitate este per-
fecta si Sassii voru alege de cei „selbastei,”
pre cum i numesce „Sieb. Bote.” Guver-
nulu va ave' apoi cudo'i pangermani magaro-
romano-fagi mai multi in grumazi.

Lucrurile si treburile intemlate nu

voiu intârdă a vî le comunică cu totu fi-dtatea.

De aproape 4. sepmene pre hotarul nostru n'a cadiutu unu pieurn de ploa. — Grad nele sunt t-pite; eucuzile intârdăte, nomele ca in pa'ma, — vermil si tote speciele de insecte stricatoare se inmultiesc cu creșterea secelei. Grânele s'au cam facutu dura sunt tare usioare. Viniele in multe locuri, de si ar cea mai mare lipsa de ploa, sunt de admirat frumose.

Dileierni cern pretin mase, pre la noi neindatenata. Tergurile de septemana sunt bunisore, pretinua granelor si allu eucuzului se ureca.

Corresp.

De langa mormantul lui B. Stur'a

la 12.7.1875

On. Redactiune! In Nru 42, 43 935, din 20 Iuniu a. c. „Federat“ au apparutu una corespondintia anonima u semnatia „Satu-mariu“ in care corespondintele sub masă anonimitat i, ca adusuu—precum affirme — la o nota a On. Redactiuni din unu Nru de mai nante, — indenitate aia se vede de ambiciunea de a-si da acul de mare publicist, că-i alumnatica nu pricpeu ce intellel su pot a se aibaacea cires ondenila, — vine si intr'unu modu bruseu si limbag a insultatoriu, mostru pote de spiritualu seu intrigantu pentru bun'a armoria ce s'a inauguru de currandu la conferintia Satu-mariilor din Seini, nu se sfisece a maculă colomnele acestui pretiuia djurnalu, cu neace espressiuni sesse din frasologic omelie, di bordo, indepatate in contr'a toturoru advocatilor romani din Cotulu Satu-mariu, cu astfel de es ressuni, cari nu numai nu convin cu starea unui preutu, *) cum este D. corespondentu, dar vatemandu buvulu semtiu, ataca adunca onora unei intreg corporatiuni.

Déca chiamarea diurnalisticiei in genere si in specia a cellei romane, pre langa libertatea pressei de asta-di, ori cum mai admissibila, ar fi aceea, ca desconsiderandu ori ce raporte, fie asta sociale, fie politice, sub pressiunea caroru-a ne afămu, mai alessu prin aceste parti cu populatiune mai mica romana si toemai pentru aceea mai espusa desnationalizar i; neaprelinindu apoi dupa adeverat'a valoare factorii, cari oricum se fie primiti, au influentia multu cumpenitoria esupra promoverei cauei nationale, fara motiva d'ajunsu, prin unii corespondinti precum ciascuniosi, cari nu se sfisecu a abusă de buna credinția a Redactiunilor, se provoca spiritelor, unei clase a intelligentei in contr'a cellei latte, numai si numai pontea ca sub astfelu de disprezzinie a spiritelor, se dăru lovitură gretile ciascuniosi nationali, asim aflat a infecția demnității acelui corp de a-si perde temporul in bal ciascuniosi Dlu: „Satu-mariu“.

Atunci inse, can in cum pre deplinu convins, că missiunea diurnalisticiei noastre nu consiste int'aze a, ca se se provoce personalitat d' testabile, ci d' a se tracta coştinile de d' cu tota obiectivitate, nepretindindu cu pre langa acesta modalitate, d' a nu se abiciind indiferentismului national, ori alte abusuri, in tătu inculu, fie acelui din classa cea mai inalta a societatii, deca se face culpabilu d'assimile faptu condamnabilu; — atunci ins, candu o corporatiune intrega a intelligentiei civile, toemai aceea, carea pentru semitemintele ce le professedia, de candu s'a inauguru sistem'a politica ce ne spesa, parte ier lumea in capu, spre a-si vedea de conditiunile de existintia mai favoritorii, precum o accepta in Cotulu seu natale — Satu-mariu, cantandu-si refugiu prin Comitatele: Zaraudu, Biharia, Soinoculu-de-medilociu, Cetatea-de-Balta si district. Cetății de petra, parte nevrindu a-si insusi natura Cameleonului, este silita dupa multe studie a se da pre ciascuniosi advocacy, unică scapare ce ni-a mai ramas; atunci apoi candu dupa deselete polemice ce an avut locu de căt-va anni in coca in ace ta diurnal, d'abia d'una tempu in coca sunt mai complanate si ca resultat, cu c-a

*) Autorul corespondintiei nu e preut, ci microp. Red.

mai mare bucuria am vedintu pre cei mai nainte desbinati intrunindu-se in conferintia nationale spre a da semne de viația celu pucinu la actul alegerei de deputati, atunci in fine candu pentru a face possibila reesirea celu pucinu a unui deputat romanu in acestu comitat, o parte din intelligentia, consica de demnitatea nationale, dupa-ce mai nainte din unele considerari vane numai de forma d'abia i-a successu a da iniciativ'a la miscaminte electorale, — pana ce a fostu compacta si lipsita de tentatiunea agentilor provocatori, a fostu silita a-se lupta nu numai in contr'a poternicilor dilei, in contr'a amagitorilor poporului atât de flesibilu in contr'a indiferentismului ce a coplestuit pre unii confrati de ai ei, dar a fostu necessitata a se lupta chiaru si in contr'a inimicilor ruginiti din sinulu seu! Ba, ce e mai multu — si acesta eu mare parere de ren o inregistru, — că totu acesta intelligentia, la conferintia romanilor din Seini, a trebuitu să fie martura si la astfelu de scena, candu unu domnul potentatu romanu, unul dintre Dnii candidati de deputati, a dechirat in facia adunarei in modu sribatorescu, cu voce inalta si cu tota poterea evenimentului, că Dlu *nu tiene de competente conferint'a pentru a decide in cau'a candidaturilor de deputati* intrebă: dar la ce naib'a au participat atunci D. pretore la acea conferinta? că se pipaiesca, pote, cum bate pulsul adunarii? Acesta chiaru despre D. pretore de o cam data n'o potu crede, — rezultatul deci la tote aceste miscaminte electorale a fostu o noua editiune a memorandum din Satmaru! neponendumu neci macaru candidaturele deputatilor romanii, conformu conclusului de la Seini!

Intre assemenea impregiurari arruncandu D. corespondinte, — fara a rumegă mai nainte de a serie, — merul discordiei in sinulu intelligentiei din Cotulu Satumariu, ea unulu care numai de currundu am pasat in Sirulu advocatilor romani din acestu Comitat si ca atare tienu contu de manifestatiunile diurnalisticiei si nu asiu vre ca prin astfelu de pascuille, ajunse la publicitate écea asiá, și se trezine d'odata acolo, ca vocea diurnalisticiei noastre să se perda nimbulu ce trebuie să-l aiba, cu permissiunea On. redactiuni, nu potu retacă a nu-mi face reflexiunile la aiuraturele Dlu „Satu-mariu.“

Nu am de scopu să me facu aperato-riului nimenni, avendu totu insulu dr ptulu d'asi vindică onorea atacata inaintea forului competentu, la forul juratilor; neci d'am intentiu, ea d' escusă indiferentismulu, ce intr'adeveru esiste la ea mai mare parte din intelligentia romana din Satmaru, atât de civil, cătu si dir eleru, care de repetite ori s'a constatatui si in publicu; — neci nu voib a me demitte cu D. „Satumariu“ in polemia asupra noralitatii cutarei seu cutarei clase din societe, fiindu convinsu că On. publicu iracăta privintia si-a facutu de multu o ideachiară si din esperintia de tote dilele se prea bire, fara cere in acestu respectumina de la D. corespondinte, căci omeniimorari s'a affatu si se afla in fie carecorpatiune, fia aceea civile, fia din elu, — condamna ince si cu mine credu că a condamnă fia care anima romana nejocucapatu acea procedere neorrecta a Dl cor-respondinte, candu in locu să conteste, deca pote, — adeverulu assertiunei cupisa in nota On. redactiuni — cu fapte, săn-potendu face acésta, in locu se dee ilemn la consolidarea spiritelor, afandue pre atunci inca inainte de alegerea de putati, se apuca orbesee, fara unu pieu cratiunamentu si fara a fi provocatu, isese cu tina in intregu corpulu advocatilor romani, fara distinctiune, cugetandu că e asta celu, va salvă cau'a pentru acara apărare s'a gerat, neaducandu si ante de sentint'a ce cu dreptu evenentu i dictă asupra capului seu Venerab. clericalmarianu: „fieresc Domne! de aperaremici- loru, că de inimici ne vom scirri noi insi-ne,“ — căci déca D. coresp. are cunoștința, că cutare seu entare vocatu romanu abusandu de incredere entului seu, acestui-a i-ar fi causat d'au nemeritata, in acestu casu si pentru Borrespondentu ca si pentru altu moritoru stau

la dispusetiune judecatoriele, poftim! faca arretare in contr'a lui, său nevoindu a intreveri Dsa in interesu poporului despoiatu de tote — precum affirma — pentru ce nu l'au inst uitu că la cine să se intorce sădeea mana de ajutoriu, acesta credu că mai bine i-ar conveni, era pretiusilor assupriti mai iute li-ar pote ajută pro asta calle decătu pre a diurnalisticiei, déca adeca s'ar interessa atât de multu de sortea acelui poporu si tote celle disse in corespondintia Dsalle n'ar fi numai frasole! lassandu in se de o parte tote aceste, deca au aflatu totu si cu calle a recurge la ultimulu foru — la diurnalistica, presupunendu pre unu momentu, că au fostu convinsu despre adeverulu assertiunilor salte, relativu la jafurile ce le amintesc numai in genere, pentru ce nu-i-a placut a da la publicitate tote acelle ca-suri concrete, cu tota franchet'a, numindu cu numele pre acelu advacatu romanu, care cu negrigirea detorintei salte a comissu cri-mele afirmate de Dsa cu atâtă cutediare?

Pana atunci deci pana candu Dlu „Satumariu“ nu va esat la lumina cu tote abusurile ce le insusiesc advocatilor romani din acestu Comitat si pana candu acelle abusuri si assertiuni false nu le va probă cu documente acceptabile facia cu intregu corpulu advocatilor de sub cestiu, său enunciatiunile salte temerarie totu pre callea publicitatii nu si le va revocă, — eu din parte-mi cu acésta dechiru pre D correspondinte „Satumariu“ de *cabinetul român* militosu, era assertiunile salte, in cătu a attinge persona mea, lipsite de ori ce basa, romanendu firesc celor lalți D. collegi ai mei in voia libera a-si trage socotela cu D. corespondinte la forul Competentu. *)

Demetriu Popu adv.

Zelau, 11 Iuliu 1875.

Alegerea de deputatu in orasul nostru descurse eri in 9. Iuniu a. c. intr'atatu in deplina ordine, că nu i-s'a spartu capulu nimenui si nu s'au inchisu nimene; afara de aceste doue apoi s'au facutu d'in partea invingatoru locu, care sunt retinute si locu si prin legea noua de alegere. Intrunu capetu alu orasului, pre unde veniau alegatorii d'in tienutu si unde intretinu duoi proprietari de mori in vapore unu birtu, a buna samsa numai pentru insemnetarea dilei de alegere s'a deschisutu pretiulu unei diumetări de rachiul la 5 cr. aproape de locul alegeriei — eas'a orasului — una evreu vindeci vinulu totu asiá de estinu. Apoi ce vinu si rachin!

Vinu facatoriu de minuni, căci căt beau d'in ellu — totu bietulu poporu, — se insul tiau numai decătu pentru candidatulu partidei invingatorie si veniau d'in locul minunilor dantiuindu si urandu să traiesca: Szikszay! Omeniru acestoru-a, pentru că spre a radică insemnetarea dilei de alegere si-jorfosu oresi care parte a averii lor, li-ar compete căte una medalia de celle prevedute in legea de alegere: dar' fiindu legea nu-numai adussa ei si executata de omoni, omenii era avandu slabitudina de a nu observa merit-le confratilor loru, dinsii era modesti de a se bate dupa distinciuni, romanu fara picurul de recunoscinta pentru assemenea jertfe patriotică.

Demne de admirat sunt mai inclo-simene de ospitalitate si de iubire crestinesca, ce au datu intr'acesta din mai multi dintre concetatiunii nostri. Indata-ce sosiā vro grupa de alegatorii de prin tienutu, se si astau căte trei-patru — ospetari, neguatiitori, s. c. l. — cari să-o primescu cu tota dragoste si să o informeze despe stare lucrului. Cum-că informatiea fără de sfatul bunu, că cine e mai bunu de a fi alesu, ar' fi fostu incompleta, se intellege de sine Apoi nu e acestu-a lucru crestinescu si prin urmare frumosu facia de nicio omeni, pre cari pan'colea nici că i-au vedintu?

Aci nu potu să nu-mi dau espressiuni indi-

*) Precum en prim'a occasiune asiá si acum nu potenu să nu dămu espressiuni parerei de reu pentru veterinarile ce se fac personelor, ca atât de multe reproba-van veterinarile unei int'egre corporatiuni, declarandu o data pentru totu deau'n'a, că assemenea corespondintie nu mai potu ave locu in diariul nostru. Red.

gnatiunei simtite, candu vedinti pre capitani orasului, Péntek Farkas, care vediendi politia orasului provedita de ellu cu instrumi aspre e desconsiderata de cetatenii mati in esseritatea celor mai frumusii omenesci, se astemește mai de multe in persoana in lucru amenintandu si inchisore pre unii d'intre cei mai zelosi.

Vedintu au lumea asié ce-va! Spre recire capitanulu e omu si ca atare nu se fia intr'a cellu. — si tempu in mai mult decătu intr'unu locu, zelosii de concetati nici nu asceptau numai ca să se duca de ei, ca să reincepe lucrul crestinescu. Sultatulu acestei ospitalitati fu apoi căuta de alegatori se castigara pentru p'tid'a invingatoria. Dins'a ince nici nu vintu lipsa de acésta sucescentia de alegatori căci alegatori din Crasna, partid'a Gyulai — unguru si liberalu, — Georgiu Ioru romanu, nici impreuna nu potera reessa, de-ora ce au fostu de totulu de cati si cei mai multi remasi a casa, a de acésta Gyulai vediendu că nu poate trece d'impreuna cu alegatori sei in pa lui Szikszay.

Partid'a lui Ludovicu Deák a f neinsemnata, constatatoria d'in 40 insi Asié s'a alessu dari Ludovicu Sziksadvocatu, conducatorulu veteranulu partidei deakiane din locu, omu expert si frumos cunoscintie si — ce e mai mult in assemenea cu conducatorii partidei a modelu de moderatiori si bunacuvintia de interesele Romanilor.

Cu aceste mi-asu inchiide corespun-tila de nu ar' trebui să mai atingu o e dorerosă.

Portarea eea ticalosa a unei parti a porului nostru — dantiuiau si strigau de beti intre hohotele assistentilor — indignati pana in fundul animei. Intigintia romana nu poate să impedece surile si reulu, căci eră padîta de sunochi si fia-sce care evenentu i-s'ar fi-asc de cortesia; dar poate — ca cea din eal alegatori allu Cehului, unde se realesse Georgiu Popu, — să se intellega si d plinedie de acasa, de cu tempu, si astu nu se intemplă, ce s'a intemplat: nu si fi blamatu poporul cu portarea sa ecalosa si nu amu si facutu să cadia barbatu atât de stimat, cum e Dl. Gec Maior. De nu ni va servi nici acésta invenitura in venitoriu, atunci mai bi si demeu cu totii de alta data acasa.

Dlu Georgiu Maior i-servesce mangaiare, că afara de unu frumosu nu de poporen intreaga intellegintia romana eata a fostu la alegere — nu sciu fosti toti să ba — a votatu pentru dinsulu.

X.

San-Giorgiu. 8 Juli

Multe Stimate Dle Redactore! Dupa-ce gorea de deputatu dietale in cerculu Rociu numitul cercul de susu din Distr. Nasau lui au trecentu — proforma — vinu a Venitie pentru lamurirea opinii publice:

Comisiunea electorale resp. presidele Dr. Stefan Popu Pecurariu asta-di 8 ore de diminetia au deschisu alegerea si tempulu de $\frac{1}{2}$ ora — prevedintu in pentru insinuarea candidatilor unu alegatoriu allu Cehului, unde se realesse Georgiu Popu, — să se intellega si d plinedie de acasa, de cu tempu, si astu nu se intemplă, ce s'a intemplat: nu si fi blamatu poporul cu portarea sa ecalosa si nu amu si facutu să cadia barbatu atât de stimat, cum e Dl. Gec Maior. De nu ni va servi nici acésta invenitura in venitoriu, atunci mai bi si demeu cu totii de alta data acasa.

Servesca dar' spre lamurire contracelor ce dora voru voi a seduce public — că nici unu alegatoriu romanu n'au vot si nu voru a sci de nici unu deputatu.

Alessul strainilor ar' comite a peccatu, candu baremu ar' cugetă că e care romanu de pro aici si-au adus un deputatu am-

la te de ellu; ni este cu totulu necunoscutu, si ca omu, de la care n'asceptem nici bine, nici reu.

Se dice a fi Sennyeyistu. Astfelu lovitură ce-a indurăt guvernul aici e după Romanii au remas fidel passivitatei de ceteat la Sabiu ce nu mirosa celor de susu.

2. §. 71. din legea electorală, cu ajutorul carei-a au voită, a scotă ori unde unu deputatu, écca că le-au scosu din urna unu oppositional.

Intimidările si incercările celor de susu prin instrumintele lor de a scoate din urna prin alegatorii romani unu puiu de crocodilu liberalu n'au lipsită nici pre aici, dar' despre acésta tacemu astardata credință că pentru activistii declarati de pre la noi va fi destulă lovitura ce li-ai dat o alegatorii romani prin rezolutiunea loru barbatăseacă.

Celle-a-lalte peccate indatinate pre la alegeri precum: coruptiuni, amenintări, etc. etc. gratia gradului de capacitate a allegatorilor! au lipsită cu totulu; din contra am observat ordină si linisca esemplaria, fiecare au lucratu liberu după propria-i convingere.

A vorbi acum'a despre combinatiunile ce se facau pre aici in privint'a allegatorilor inca de multu, credu că e superflacă, după ce se vede acum'a resultatul.

en,

Romania.

Sesiunea legislativa estraordinară a României s'au inchis u Vineri in 4/16 Jul. c. — Presidintele consiliului de ministri au ceteat in numele Domnitorului următorului nunciu de inchidere, allu carui testu e indentic pentru amendoue corporile legiuitorie:

Dominilor Senatori, (Dloru Deputati)

Indepindindu-se astă-di terminulu sesiunii estraordinarie prelungita a Corpurilor legiuitorie, sunt fericiti de a ve poté multiamă pentru prea însemnatelor lucrări ce ati plinitu in decursul ei.

Ati fostu chiamati a parasi interesele d-vostre private, in timpul celu mai greu, si ve occupă numai de interesele publico urgente. Dara jertfa ce ati adusso, a fostu pentru indiestrarea tierrei cu legi de cea mai mare importantia. In deosebi conventiunea comercială, pre care ati primit'o, inchiajata intre România si Austro-Ungaria, darea construirei liniei drumului de feru Ploiești-Predealu, conventiunea cu supusii francesi Lemaître si logea pentru rescump-rarea unei părți a drumului de feru Românu-Verciorov'a, au dovedită din nou, cu cata prudentă si cu cătu patriotismu luminat sciti a judecă trebuințele tierrei in lăintrul ei si in relatiunile ei internationale.

Cestiiuni de acésta natura sunt totdeaun'a inconjurate de mari greutăti, si nu pucin contribue la acestu faptu multimen intereselelor ce lo a tingu si folur, mea conscientielor indepartate ce le produc. In currendu inse va veni timpulu, unde se va intellege de toti, cătu de însemnata si cătu de bine-facatoria a fostu operă dvostre in acésta privintia, si veti si mandri de a fi conluerat spre intărirea viitorului economic si politicu allu României.

Inca o data ve multiamescu, si, in virtutea art. 95 din Constitutiunea declarată inchisa sesiunea estraordinaria a Corpurilor legiuitorie.

Datu in București la 4 Iuliu, 1875.
(Urmează subscrierile minis. r. loru.)

CAROLU.

M. Sa Domn'a Elisabé'ta au plecatu la Sinaia, M. Sa Domnitorulu va pleca in septembra viitora si voru petreco acolo pana la finca lui Octobre, daca timpulu va permite.

Caldură excesiva ce au domnuit in ceste două lune trecute au facut de infiora de a dou'a or'a unii arburi la București. — In Pest'a inca s'au văditu acacie infiorite.

In. Sa Domnitorulu României a primitu in audientia pre Dr. P. S. Aurelianu, directorul scolei de agricultura de la Fereștreu si pre Dr. Grigor. Stefanescu professorul la facult. de științe din București, cari deadera In. Saille unu esemplar (collectiunea completa) din „Revistă scientifică“ redactata de eloru.

Prin decretu domnescu din 27. Jun. st. v. se declara inchisa sesiunea de primavera a stului Sinodu allu stei beserice autoceșale ortod. rom.

Humbug Americanu.

Guvernul actuale allu României au profitat multu d'in știință de reclame a Americanilor; famosulu *Barnum* celu mai renomatu humbugistu d'in lumea nouă se va pitulă de rusine, sentiendu inferioritatea sa facia cu diplomații României, de va apucă să ceteasca următori a telegramma cedariulu „Pres'sa“ din București, relativ la inchiajarea convențiunii comerciale, fece a i-se tramite *expressu* de la cutare argatul platit d'in Viena prin intermediul diariului anglez „Standard“. — Ecce aceea telegramma publicata in Nr. 145. de la 4. Jul. a „Pressci“:

Viena 6. Iuliu.

„Testulu convențiunii comerciale cu România s'a subscrisu la 22. Juniu, dar acésta invăire s'a tagaduitu (înainte Ungarilor), si s'au datu sciri contrarie, de grăce publicitatea subserierii (de către guvernul austro-engaru) a acestei convențiuni ar fi facută „*să își înscrie candidatii radicali în alegerile din Ungaria*.“

Acesta mistificatiune sosesc acum ca si colindatorii după serbatorile Craiovnului, pot că ea fu menita pentru timpulu discussiunilor d'in cameră României, dar se vede că au intardisat si nu intellegem cu ce scopu se publica acum după ce s'au votat convențiunile. — Nu era in se trebuintia d'acestu humbug pentru a se convinge lumea că Vieniezii au să profite mai multu de stipulațiunile convențiunii, ca unii ce au commerciul si industria desvoltate, incătu cu produsele loru coplesciesc nascandu-industria a Ungariei si României, acesta o sciu la noi si copiii, dar pentru acesta nu s'au gasit aici partita carea să fi avutu intentiunea d'a combate convențiunea cu România, ba intrega diaristică Ungariei, fără osebire de limba si partita, au expressu mai de multe ori dorintă pentru inchiajarea convențiunii, recunoscându *flosile ei* pentru Ungaria, care de si este inferioare Austriei in privint'a desvoltarei comere, si industriarie, se crede inse si este superiore României, prin urmare pretinsii *radicali* ai „Pressci“ n'aveau nici o trebuintă d'a se servă de acesta arma la alegerie de deputatilor. Astfelu dura istetii humbugisti ai „Pressci“ se perlira astădată.

Convențiunea cumercială intre România si Austro-Ungaria.

inchiajata la 10/22 Juniu currentu, impreuna cu tote annexele selle suna asiă:

Guvernul M. Salle imp. Austriei Rege Apostolicu allu Ungariei, etc. si

Guvernul In. Salle Princepele Romândei, de o potriva animati de dorință de a intinde si desvoltă relațiunile comerciale intre Statele loru respective, au hotarită a inchiajă in acestu scopu o convențiune si au numită că plenipotențiari, adica;

M. S. Imp. pre Iuliu Comite Andrassy ministru allu casci selle si allu affacerilor straine, etc. — si

A. Sa Princepele Romândei pre d. Georgiu Costa Foru, Agentulu Seu diplomaticu, etc. cari, după ce si-au comunicat poterile loru gasite in buna regula, s'au invotu asupr'a următorilor articii.

I. Va fi plina si intregă libertate de comerciu de navigație intre supusii monarhiei Austro-Ungare si acei a ai Principatului Romândei, cari voru poté se stabilescă fără care pre territoriul celui-laltu Statu, supusii M. S. Imp. in România si supusii A. S. Principelui Romândei in Austro-Ungaria, său de de s'ar stabilii in porturile, orașele ori veri-ce alte locuri din ambele teritorie, său de ar' resiede acolo in modu provisoriu, nu voru fi supusi, in exercituul comerciului, său allu industriei loru la nici unu dreptu, impositu, taxa său patenta, sub ori-ce denumire ar' fi, altele său mai ridicate de cătu cele ce voru fi percepute de la nationali: privilegile, scutirile, immunitatile si favorile de origine natura de cari s'ar bucură, in materia de comerciu si de industria, supusii unei-a din Inalte Parti contractante, voru fi comune supusilor cellei-lalte. Se intellege, că prin această dispoziție nu se deroga la legile si ordinatiunile in vigoare in Statele celor două Inalte Parti contractante si aplicabile tuturor strainilor in generalu;

1. In Austro-Ungaria, la legile relative la comerciul de colportaj si la exercituul farmaciilor si

2. In România, la legile si prescriptiunile relative la proibitiunea de a dobandi si posse immobile rurale (vezi art. IV.)

II. Negotiatorii, fabricantii si industrialii in genere, cari voru poté probă că au achitat in tierra, in care resiede, drepturile si imposibile necesare pentru exercituul comerciului si allu industriei loru, nu voru fi supusi pentru acésta la nici unu dreptu său impositu ulterior in cea-lalta tierra candu voru calatori sau voru face se calatoresca comisarii său agentii loru, său cu său fără esantionare, in interesulu esclusivu allu comerciului său allu industriei ce eserseza si în scopulu de a face cumpărătoare său de a primi comisiuni.

Supusii Statelor contractante voru fi reciproc tratati ca si nationalii, candu voru merge din o tierra in cea-lalta pentru a visită bulciurile si tergurile in scopulu de a exercita acolo comerciul loru si de a debita producțele loru.

Supusii unei-a din Inalte Parti contractante, cari exercita meseria de curieri intre diversele puncte alle celor două teritorii său cari se dau la navigația maritimă sau fluvială, nu voru fi supusi, pentru exercituul acestor meseri si industrie la nici o tassa industrială sau specială pre teritoriul cellei alte.

Nici o pedica nu se va aduce la libera circulație a pasagerilor si formalitatile administrative relative la documentele de voiaj voru fi restrinse la strictele essigintice alle serviciului public la trecerea frontierelor.

III. Supusii fără-carei-a diu celor două Inalte Parti contractante voru fi scutiti, pr. territoriul celei altu, de ori-ce serviciu militar, pre uscatu si pre mare, atât in trupă regulată, cătu si in gardă natională. Ei voru fi asemenea dispensati de ori-ce sucuri oficiale obligatorie, judiciarie, administrative sau municipala, de locuința militară, de orice funcție de resbellu, de orice natura ar fi, afără totu-si de serviciile, cari sunt atestate posessiunile sau locațiunile de imobile precum si de prestatiunile sau rechizițiunile militari, la cari sunt supusi toti nationalii sau calitatea loru de proprietari sau de locatari de imobile.

Ei nu voru poté fi supusi, nici personalul sau pentru mobilele sau imobilelor loru, la alte datorie, restricții, taxe sau imposibile, de cătu acelle la cari voru fi supusi si nationalii.

IV. Romândei in Austro-Ungaria si Austriacii si Ungurii in Romândea voru ave reciproc dreptul de a dobandi si possedă bunuri de orice natura si de ori ce felu, mobiliară sau imobiliară sau voru poté dispune liberu de dinsele

prin cumpărătoare, vendiare, donatiune, permutatiune, contractu de cassatoria, testamentu, successiune si prin orice altu actu, in acelle-si condițiuni că nationalii, fără a plati drepturi, contribuții si taxe altele sau mai urecate de cătu acelle la cari sunt supusi nationalii in virtutea legilor lor (v. art. I).

V. Celle două Inalte Parti contractante ieau indatorirea de a nu impedi comertiul reciproc allu supusilor loru prin nici o proibitiune de importație, de exportație sau de transitu.

Cu tote aceste nu sunt supuse acestor dispoziții articolii următori: tutunul sub tote formele selle, sare, arme, pudră (praful de pusca) si munitiunile de resbellu. Nu sunt cuprinse in acesta restrictiune: puscele, pistoale si armele de comerciu cu obiectele si cartusiele indispensabile pentru a loru intrebuintare.

Se voru poté asamene luă măsuri proibitive:

1. In ce privesce politia sanitaria si mai cu sema in interesulu sanatății publice si conformu principiilor internaționale adoptate pentru acesta, si

2. In circumstante exceptionale, pentru ce privesce provisioane de resbellu.

Nici un'a din cele două Inalte Parti contractante nu va suppune pre cea-lalta o proibitiune de importație, sau de exportație, care nu va fi fostu aplicabilă in acelle-si circumstante la tote cele-lalte națiuni.

VI. Cătu despre quantumulu, garantia si percepțiunea drepturilor de importație si de exportație, precum si in ce privesce transitul fără care din cele două Inalte Parti contractante se obligă a face pre cea-lalta să se folosească de ori-ce favore, privilegiu sau scadere in tarifele drepturilor, la importația sau exportația de facia, ce un'a din ele ar' poté accorda unei a trei-a poteri. Ori-ce favore sau imunitate concessă mai tardiu unui allu treile Statu se va intinde immediat, fără condiție si prin acésta chiaru, la cealalta parte contractanta.

Dispozițiunile cari precedu nu se aplică de locu:

1. La favorile accordate acum sau care s'ar poté accorda ulterior altor State limitrofe spre facilitarea circulației pre fructaria, si

2. La obligațiunile impuse unei-a din cele două Inalte Parti contractante sau care ar' poté se contracteze pre viitoru.

VII. Productele solului si industriei Romândei cari voru fi importate in monarhia Austro-Ungară si cari sunt destinate sau pentru consumație, sau pentru resportație sau pentru transitu voru fi posibile de drepturi nici mai radicale nici altele de cătu produsele națiunii celei mai favorizate.

VIII. Obiectele de proveniența sau de manufacția Austriaca sau Ungara voru fi exportate spre Romândea libere de drepturi de vama, afara de articlii afectati de unu dreptu de esfere vis-à-vis de națiunile cele mai favorizate.

IX. Obiectele de aceea-si proveniența sau de manufacția Austriaca sau Ungara enumerate in tarifa A.) alaturata pre langa convențiunea de facia, si importate pre uscatu sau pre mare in Romândea, voru fi admise acolo libere de ori-ce dreptu de intrare.

Obiectele de aceea-si proveniența sau de manufacția enumerate in tarifa B.) anexata pre langa aceasta convențiune, si importate pre uscatu sau pre mare in Romândea, voru fi admise in schimbul achitarii drepturilor de intrare indicate in dîss'a tarifa coprindendu-se si tote drepturile aditionale.

Obiectele si productele de proveniența sau de manufacția Austriaca sau Ungara cari nu sunt enumerate in tarifele A.) sau B.) voru fi supuse, la intrarea loru in Romândea, la plată unui dreptu unic de importație de 7% (la sută) din valoarea loru la locul de

origine fixatu conform art. XII. si XVII. din conventiunea de facia.

In plat'a acestui dreptu de 7% (la suta) voru fi coprinse tote drepturile aditionale.

Se intielege, că drepturile ad valorem voru fi inlocuite prin o comună intellegeră, indata și pre atât pre cătu se va poté, prin drepturi specifice achitabile pre greutate și calculate éra-si prebas'a de 7% (la suta).

Pana ce se va efectua acésta reducție, importatorii austriaci și unguri voru avea facultatea de a alege intre drepturile ad valorem prevedute de acésta Conventiune și drepturile specifice achitabile pre greutate seu numeru si determinante seu de către o conventiune specială inchisă cu o tertia potere.

X. Se va preleva in România asupr'a marfurilor de ori-ce natura esportate pre uscatu seu pre mare din Principatul român in monarhia Austro-Ungara, la essirea loru si dreptu inregistrare, drepturile specificate in tarifa Romana a drepturilor de essire, promulgata de A. S. principale României cu dat'a din Sinai'a de 6. Augustu 1872. Se intielege că drepturile de essire in cestiune nu voru trece nici-o data preste 1% (la suta) din valorea marfurilor esportate.

Acésta dispozitie nu este aplicabilă in casurile prevedute de art. XVIII din acésta Conventiune.

Voru fi asemenea scutite de acestu dreptu de essire, afara de articolii déjà indicati in susu numit'a tarifa, articoli enumerati in tarifa C.) allaturata pre langa present'a Conventiune.

Guvernul român si-reserva pre langa acest'a de a isbi sdrentile si sfonete, sdrentile de hartă si maculatura esportate din România, cu acelle-si drepturi de essire, la care aceste obiecte ar' fi supuse la esportarea din Austro-Ungaria.

XI. Marfurile de ori-ce natura, venindu din unulu din celle doue teritorii seu mergându la unulu din elle, voru fi reciprocu scutite in cellu-altu de ori-ce dreptu de transit, și candu ar' transită directu, și candu in timpulu transitului ar' trebui să fie descarcate, depuse si reincarcate.

XII. Drepturile ad valorem, in casurile in care le prevede Conventiunea de facia, voru fi calculate dupa valorea la locul de provenientia a obiectului importat, adaugandu-se cheltuele de transportu, de sigurare si de comisiiun necessarie pentru importatiune in unulu din celle doue teritorie pana la fructaria. —

Importatorulu va trebui să adauge pre langa declaratiunea sa scriissa, constatandu valorea marfei importata, o factura indicandu pretiulu realu și e manandu de la fabricantu seu de la vendedoriu.

Certificate de origina voru fi cerute de celle doue Inalte Parti contractante pentru a stabili originea natională a ore caror marfuri importate seu exportate si designate prin o comună intellegeră. Pentru acésta importatorulu va trebui se prezinte la vam'a celor-alte tărri, seu o declaratiune oficială facuta inaintea unui magistrat functionandu la locul de espeditiune, seu unu certificat liberat de siefulu servitului vamiloru de la officiul de esportatiune, și unu certificat liberat de agentii consulari ai tierrei, in care importatiunea trebuie facuta si cari résida in locurile de espeditiune seu in porturile de imbarcare. — Factur'a marfurilor in cestiunea prezentată bioroului de vama respectivu va poté prin exceptiune tiené locu de certificat de origina.

XIV. Dece vam'a, in celle 24 ore dupa ce-i se va fi presentat declaratiunea, crede insuficienta valorea ce arréta, va avea dreptul de a retine marfurile, platinindu importatorului pretiulu declarat de densulu marit u 10%. Aceasta

plata va trebui se fia efectuata in celle 15 dille, cari voru succedă declaratiunea, si drepturile, deca voru fi foste percepute, se voru restitu in acellu-a-si timpu.

XV. Importatorulu contr'a carui-a vam'a uneia din celle doue tărri va voi se exerciteze dreptulu de preemptiune stipulat de articolul precedentu, va poté in celle 8 dille după ce i se va fi comunicat decisioanea vamei in acésta privintia, deca preferă, se cere estimatiunea marfei de catra experti. Aceea-si facultate va avea si vam'a candu nu va gasi de cuvintia a recurge imediatu la preemptiune; ea va trebui inse se comunice importatorului decisioanea sa in privint'a acestei expertise in celle 24 ore, dupa ce acestu-a i va fi presentat declaratiunea sa.

XVI. Dece expertis'a constata, ca valorea marfei nu trece cu 5% peste cea declarata de importatoriu, dreptulu se va percepe dupa sum'a din declaratiune.

Dece valorea trece cu 5% peste cea declarata, vama va poté, dupa cum va voi, se exerciteze preemptiunea seu se percepă dreptulu pre valorea determinata de experti.

Acestu dreptu va fi marit u 5% dreptu amenda, deca evaluatiunea expertilor este cu 10% superiora valorei declarate.

Cheltuele de expertise voru fi in sarcin'a declarantului, deca valorea determinata prin decisioanea arbitrala escedeza cu 5% valorea declarata; in casu contrariu elle voru fi in sarcin'a vamei.

XVII. In casulu prevedutu de art. XV. cei doui arbitri experti voru fi numiti, unulu de catra declarant si celu-alaltu de catra siefulu localu allu servitului vamiloru; in casu de partagiu, seu chiaru in momentulu constituirii arbitragiului, deca declarantul o cere, expertii voru allege unu allu treilea arbitru; deca nu se potu invoi, acestu-a va fi numit u de catra presiedintele tribunalului de comerciu allu localui. Dece biouroul de declaratiune se afla la o departare de mai multu de unu miriametru de resedint'a tribunalului de comerciu, cellu de allu treilea arbitru va poté se fia numit u de catra presiedintele tribunalului cellui mai apropiat.

Decisiunea arbitrala va trebui se fia pronuntiata in celle 8 dille dupa numirea arbitrilor.

XVIII. Pentru a favorisă schimbul reciprocu allu productelor prefruntari'a cellor doue tărri, obiectele urmatorie voru fi admisse si esportate in ambele partile, cu obligatiune de a le intorce, scutite timpuralu de drepturile de intrare si de essire si conformu ordonantelor vamale si regulamenteelor emanate prin unu comunu accordu de la cele doue Inalte Parti contractante:

a) Tote marfurile, afara de alimente, cari, essindu din liberulu traficu pre territoriul unei-a din celle doue Inalte Parti contractante, voru fi espediate la balciuri si terguri pre territoriul celor-alte, seu cari, fara acésta destinatiune, voru fi transportate pre territoriul celor-alte parti contractante pentru a fi depuse in interpostele seu magazinele de vama, precum si esantionile importate reciprocu de comisiiun voiajori ai caselor austriace, ungare seu romane, cu conditiune ca tote aceste marfuri si esantionile se fia intorse in tierra de unde provinu intr'unu termenu stabilitu de mai nainte.

b) Vitele condusse din unu teritoriu in cellu-altu la terguri seu la pascatu, in acestu ultimu casu, scutirea de drepturi de intrare si de essire va fi intinsa si asupr'a productelor respective, precum laptele untulu si brandi'a produsse in timpulu siederii pre cellu-altu teritoriu si vitele nascute in acellu-a-si timpu, precum si asupr'a efectelor si mobilierului tierranilor seu pastorilor cari insotesc vitele.

c) Obiectele destinate a fi reparate fara că natur'a si denominatiunea loru commercială se sufere o schimbare essentială.

d) Sacii pentru ambalajiu si butoiele gole portandu semne de intrebuintare,

XIX. Marfurile suppose tratamentul de intrare pre cautare si trecundu-immediatu din territoriul unei-a din celle doue Inalte Parti contractante pre acela-le allu celor-alte nu voru fi de locu desfacute (deballées), si peceatile nu voru fi radicate si inlocuite sub resvera de a se fi indeplinitu cerintele servitului combinat pentru acésta.

In generalu formalitatile servitului vamalu voru fi simplificate si espeditiunile se voru efectua in acellu-a-si locu, prin organulu unei singuru autoritati, si voru fi accelerate cătu se va poté mai multu.

XX. Celle doue Inalte Parti contractante voru ingrigia adună in aceea-si localitate, pre cătu va fi cu putintia, biourile loru de vama stabilite prefruntarie, pentru că operatiunile vamale, la treccera marfurilor de la uu territoriu la altulu, să se pota effectua simultaneu.

(Va urmă.)

VARIETATI.

† (Necrologu) Ioanu Pascu, capitanu in pens. nascutu in Sabiu, la an. 1823, cunoscutu prin caracterulu si amabilitatea sa unui largu careu allu intelligintie rom. au repausat in Domnulu, la 26 Apr. a. c. in Secasiulu rom. langa Logosiu in Banatu. Morteala lui o d-plangu soci'a: Olga, veduv'a mama Anna, si sororile sale. La parastatul ce i s'a facut in Sabiu, assistara a fara de rudenie, unu mare numaru de poporu. — Fia-i tierrin'a usiora!

(Numiri) Vasiliu Danu au fostu numit u vice-notariu la judecatori'a de cercu d'in Pančelesch (Transilv.).
(Cum peratore de cai) Pre socotul a guvernului prusianu s'a camperat in Ungaria si nume in district Iazig'a si Cumani'a, apoi in comit. Bihari'a si Aradu 10,000 capete manzi frumosi, cu conditiuni forte bune pentru — cumpator. („Corr. Loc.“)

(Dreptu de terg) Comunitatii opipane de Blasius i-s'a datu dreptulu ca in tote Jouile candu se tiene tergul de septemana să se tienă si terg de vite.

(Negatiuni pentru desfiintarea monopolului pravului de pescu) se facu la ministeriul de interne, de finacie, de comerciu si allu militielor si o sperare intemeiata, că spre a se inainta dezvoltarea industriei private se va concede libera vendiare a erbei de pescu si altoru materiale detinatorie.

(Alegeri de deputati) In cerc. elect. de Titel, Dr. Lazaru Costicu, fostu deputatu allu cercului, vre se ceda locu Dlui Svetozaru Mileticu, spe a se assecură in totu casulu alegerea acestuia. Noi inse credem că Mileticu va fi alesu in cerc. elect. de Becea-veohia, unde contracandidatul contele Ged. Ráday, arese o patiesca totu ca la Macou, unde candiu facia cu candidatulu stangiei estreme Ragályi. — In cerc. elect. de Culpin unde in sess. trece, fusese Milosiu Dimitrieviciu s'a candidatul nationalulu Ios. Mudroniu, renomitul adv. slov. d'in Posoni.

(Morminte romane) In vecinatatea basilicei de la Strigoniu e unu dealu sadit u vinia, unde tierranii gasescu adese bani vecchi si alte anticitati. A Eppulu primul au lassatu a se face sapature in partea nesadita a dealului si in adancime de 5-6 urme se desgropara ossaminte (schelete) multe; se pare că d'alulu au fostu locu de inmormantare pentru ostasi, pentru că in facia era situat u vechiulu castru. — Se gasira bani de la Traianu, Adrianu, Filipu Arapulu si Constantiu; se pare că mormintele sunt din secol. XII. d. Cr. — Cu classificarea banilor romani e insarcinat locoten. prim. imp. reg. Böttcher din Comaromu si se spera că descoperirea va

face sensatiune intre archeologi. S'a gasit si bani unguresci, cu ordinarea acestoru-a e insarcinat professorulu-piaristu Fleischmann. (Totu magiari de la Dobritinu, căci prostii de nemti nu se pricepu la assemenea lucruri de sciintia.)

(Invitare.) La balulu ce se va tiené in 8. Augustu, st. n. a. c. la scaldele de la Stoic'a allu carui venitul curat se va adauge fondului scolei principale rom. gr. cath. d'in Lapusiu ung.; la acesta petrecere atât in persona, cătu si prin offerte benevoli sunt invitati a participa toti sprințitorii scopurilor filantropice cu atât mai vertosu căci, scola ppale rom. gr. cath. din Lapusiu ung. de sub Nemtii in coce numai prin atari petreceri dantinatoare si prin patrocinarea celor interesati, de cultivarea mladitiilor desvoltatorie a mai potutu essiste facia de tempurile fatale ce se ingreia din ce in ce asupra-ne. — Datu in Lapusiu ung., 19. Jul. 1875. — Comitetul arranjatoru.

Invenitura

pentru poporul român

despre

legea adusa in privint'a notarilor publici regesci.

Legea despre notarii publici regesci cu 1-a Augustu, 1875, va intră in vîta in tota Ungaria si Transilvania; si fiindca acesta lege noua atinge mai de aproape tote clasele poporului din terra; este de lipsa, că publicul celu mare să cunescă cătu se poate de bine acesta lege, si folosulu celu mare, co-lu potre trage din institutiunea notariatului publicu. D'in acestu punctu de vedere am cugetatu a face unu bunu serviciu poporului romanu, daca in o mica brosiura spre orientare si invenitura i vomu face cunoșcutu inainte de tote favorulu si folosulu celu mare, ce este impreunat cu institutiunea notariatului publicu, apoi teznu de activitate a notarilor publici si in urma i vomu enumera taсeile fiscale pentru lucrul notariului publicu.

I.

Folosulu impreunat cu notariatului publicu in genere.

Notariul publicu reg. e unu organu autenticu, dedicat prin statu pre séma publicului tierrei pentru a regula si ispravi trebile si afacerile de dreptu privatu a partilor singurilor indata la inceputul loru.

Intre motivele ministrului de justitia cu cari a substerutu dictei proiectul de lege despre notariatului publicu, se cuprivind urmatorile:

„Notariul publicu e o persona investita prin statu cu autenticitate publica, a carui-a chiamare e; că despre afaceri si despre fapte, cu cari sunt inpreunate urmari de dreptu să compuna documente cu potere publica si autentica,“ — mai depară:

„Diligintia, punctualitatea si conscientiositatea sunt acelle insusiri, cari legea si juramentul le pune de datorintia notariului publicu. Nepartialitatea este fundamentalu incederei in institutiunea notariatului si in legatura cu acest'a indatorirea notariului publicu, că la compunerea documentelor să nu fie numai unu factoru mechanic, ci să sprințină partile cu sfatul seu juridic cu juris consultu.“

Prin urmare; notariul publicu reg. peste, totu se poate privi de consultatoriu, svatitoriu si scriitoriu allu poporului in tote afacerile salale de dreptu. Notariul reg. deci are dreptu si datorintia a compune, a scrie totu documentele poporului cu potere autentica si nerestornava, pentru o taxa neinsemnată, indata ce densulu la acest'a este provocat prin cineva.

En se vedem acum'a, ce insusire si ce potere are unu atare documentu!

1) Documentele facute de notariul publicu

Continuare pre pag. 151.

Supplementu la nr. 48 allu „Federat.”
cursulu an. 1875.

Nicu reg. au potere de documentu publicu si steticu.

Din acesta urmeza de sine, ma spunea si legea notariala, ca autenticitatea validitatea precum si cuprinsulu unui documentu notarialu daca acestu-a este prestatiu cu tote recerintele prescrise in lege, nu se poate trage la indoie la nici innaintea judecatoriei, nici afara de judecatoria, prin urmare: celu ce are unu documentu publicu in mana, — este scutit de orice processu, in ceea ce priveste subscrisarea, oblegatiunea si cuprinsulu acelui documentu.

Insa-si acesta impregiurare este unu glosu forte mare pentru cei ce vendu, cumera, schimba ce-va, ori se deobliga pentru implinirea cuturui lucru, ori platirea utarei sume.

2) Notariulu publicu este *indatoratu* si si a cunoscere forte bine tote legile tierrei.

Inainte de a compune documentul partilor, este datoriu a se convinge despre deverata dorinta a partilor mai departe si lumină si investia despre aceea, ca ierătatea patriei nostre, si ce nu. Dreptu aceea se presupune nu numai, ci chiar se si predinde de la elu, ca documentele se le comunica in intellessulu legilor, se incungiu expresiunile dubiose, precum si cuvintele, caru pot sa nasce vreo neinteligere, ori processu-

Aceste se pretind de la notariulu publicu prin lege, deorace elu este respondientorul cu postula si cu cautuinea sa depusa la tribunalu pentru tota daunela, caru s'ar nuas partilor din smint'a seu neingrigirea lui. Notariulu publicu reg. nefungendu ca advocatu, nu reprezinta numai una seu alt'a parte, ci standu pe toate interesele partilor reprezentata voint'a imprumutata, si interesele ambelor parti, elu explica si talmacesce legile pentru ambele parti.

3) Notariulu publ. totdeaun'a si neintrerupta spre dispusetiunea publicului. — Dreptu acea, partile nu sunt silite pentru orice lucru neinsemnat d. e. pentru legalisarea subscriseriei, autenticarea copiei, — adicere de arenda, pentru admonitione ect. a merge la judecatoria si a accepta acolile cu dillele si cu septemanele intrege, pana candu si se implinesca dorinta, precum acceptau pana acum la organele publice, caru, firesc din cauza ca erau prea ocupate cu alte lucruri mai ponderose, erau, impedeante de a implini asemenea lucrari secundare; ci voru merge de la 1-a Augustu incolo la notariulu publicu, care numai de catu va plini acelle lucruri.

4) Notariulu publ. este datoriu a tieni in secretu tote afacerile partilor. La acesta l'obluga legea si juramentul seu. Si deorace la facerea documentelor, daca notariulu publ. cunosc partile in persona nu se recere nici unu marturu: urmeza de sine, ca secreta despre afacerile partilor selle judecatoria, este garantata din de stullu.

5) Documentul originalu, ce s'a facut prin notariu si s'a subscrisu prin parti, se pastreaza in locu siguru in archiv'a notariului publ. Partile capeta de la elu editiunea autentica care dupa lege totu aceea potere o are, ca documentul originalu. Si daca partea perde editiunea autentica: poate capeta de la notariu unu duplicat. In acestu casu inse editiunea perduta trebuie amortisata prin judecatoria. Din acesta urmeza, ca documentele partilor nu se potu falsificat, deorace originalul se pastreaza in archiv'a notariului publicu.

6) Documentele notariale se potu esecutu judecatoresc fara nici unu processu. Aceasta este cea mai favorabila si cea mai salutaria dispozitie in legea notariala. Va se dica: celu ce are unu astfelu documentu notarialu in mana in care se cuprinde vre unu contractu de arenda, de fierbere, de vindere si cumparare de intreprindere ori obligatiune, etc. — indata ce in acelui documentu se spune apriatu obiectul obligamentului si terminulu imprimutri nu mai este silu a urdi si a urmari processu inaintea judecatoriei in contra datorasiului, nu mai este silu a cheltui o multime de bani pentru imbrul processului, si pentru lucrul advo-

caturui nici nu trebuie sa accepte cu lunele cu anii intregi pana candu se finescu tote pertractarile, se aduce sententi'a se appellesa si de doua ori, etc. ci este indreptatitu, pre basa unui documentu notarialu, a cere indata, la terminu, essecutiune judecatoresca. Essecutiunea are sa se si esefuesca fara amonare, si daca essecutul ar face exceptiuni in contra essecutiunei: acesta nu impedeaca nici transferirea obiectelor miscatorie la alta locu, ci impedeaca pre unu scurtu timpu numai licetarea averei esecutu. Din poterea esecutabila a documentelor notariale urmeza de sine, ca la imprumuturi de bani este cu mult mai bine si mai practicu a face obligatiune la notarialu publicu, de catu a subscrive atare cambiu (politia, wechsel, valto), deorace politia la terminulu platirei trebuie mai nainte a se improcessu la tribunalu a se pertracta si numai atunci se potu face esecutiunea adeverata daca dupa totu aceste forme si affaceri processuale creditorului are sentintia valida in mana; pre candu la oblegatiunea facuta prin notariu se ordina si se esefuesca esecutiunea fara nici o actiune, pertractare, ascutare de marturi, mandatul de platire, ori sentintia, appellata; prin urmare nu se recere nici timbru, nici alte spese processuale.

7) Notariulu publicu in prim'a linea este responsabilu pentru timbrul ce trebuie pusu pre documentele si esibibile facute prin elu. Aceasta disputa este a legii este de mare folosu pentru poporu, ca-ci esperintia de tote dillele ri-a arretat din destulu, catu de multi au suferit pana acum a pedense grelle de tacse indoite si intreite cari ne fiindu versati in legile timbrelor si a taxelor, au aplicat timbre necorespondiente actului facutu, — seu ca au facutu, tardiu arretarea actelor, dupa cari se arruncatac' erariala la officiul de contributiune. — Partile dara, caror-a notariulu publ. va face documente, nu voru fi espuse la astfel de urmari grelle.

8) Este mare bunetate pentru poporu si impregiurarea, ca tacse notariului publicu pentru lucrul seu sunt fisate, si hotarite. Aceste tacse sunt forte mici si neinsemnante, precum acesta se va vedea mai la valle din esemplu ce se enumera. Din acesta urmeza, ca cu notariulu publicu nu se potu face nici o tocmea ori pogorire in privintia pretiului pentru lucrul seu. Totu insulu scie inainte, ce si catu are sa platesca notariului publ. si asi nu potu ave temere, ca va fi tacatu cu o summa mai mare decat ce compete dupa lege.

II.

Despre documentele ce negressitu sunt a se face prin notariulu publicu.

Nu e silu nimenea a-si face documentele selle la notariulu publ. Legea notariala a lassat si mai departe in voi'a partilor de a-si face documentele loru si la advocatu, prentu ori investitoriu, dar' firesc astfel de documente nici din departe nu potu avea aceea potere, ce are documentul notarialu, — precum arretaramu in celle insirate pana acum'a. — Cu tote aceste legea enumera cateva casuri, unde documentul in totu casulu, si negressitu trebuie sa se faca prin notariulu publ. ca-ci la din contra documentulu n'are nici o potere nici o valoare, adeca: unu astfelu de documentu, fie facutu in scrisu seu cu gura, se privesc do atare, ca si candu nici nu s'ar fi facutu.

Casurile, in cari negressitu trebuie sa se faca documentu notarialu, sunt urmatorie:

a) contractele de casatoria cari se facu intre mire si miressa, barbatu si socia, ori intre parintii acestor-a in privintia zestre, mai departe: despre vindere si cumparare despro donatiune (daruire), despre schimbare, si despre imprumuturi ce se facu intre personale acum numite;

b) recunoscinta si attestarea de primirea zestre, precum sunt: recunoscinta (adeverinta) despre summa banilor, ce i-a primitu barbatul de la socia sa, ori de la parintii ei ca zestre; inventariul facutu despro obiectele zestre, etc.

c) documentele orbilor, mutilor, surdilor, (daca acesti-a nu sciu scrie), precum si a surdo mutilor.

Tote aceste affaceri, de la 1-a Augustu, 1875, incolo numai atunci-a au potere de documentu si valore, daca s'a facutu prin notariulu publicu.

Nu sufere indoieala, ca legea notariala, candu documentele de sub a) si b) le-a dechiarat de competintia eschisiva a notariului publicu, a voit sa faca possibilu, de a se incungură inselatiunile celor multe, ce se faceau pana acum'a cu contractele de casatoria, cu adeverintele despre primirea zestre, cu transcrierea averei barbatului pre numele socialei, etc. Se scie ca daca partile casatorite voiau sa insielle pro creditorii barbatului: acesta o potea face pana acum'a forte usiori si fara de a poti fi pedepsiti, ca-ci faceau intre sine contracte de casatoria, adeverintele false despre primirea zestre, si punean la documentu unu datu de mai inainte adeca: se antedatau. Asemenea documente apoi se intabulau in cartea funduala seu se incepau processu si se esefuau esecutiunea falsa in contra barbatului, si prin acestu abusu firesc creditorii cei adeverati erau eludati si insiellati, ca-ci pentru esecutarea pretensiunei loru nu mai era nici o avere.

Asemenea inselatiunii si eluderi de la 1-a Augustu incolo nu se mai potu intemplat, si nici partile casatorite nu mai potu fi suspacionate, ca au facutu documentu falsu si neadoveratul intre sine, prin care are sa insielle pro creditori, pentru-ca asemenea documente de la 1-a Augustu incolo numai atunci-a au potere, daca sunt facute prin notariulu publ.

Negressitu este bine si consultu, ca neamurile deaproape, precum tat'a si fectorii, fratii si sororile, cununatii, etc. sa se faca tote documentele loru deadreptulu si numai la notariulu publicu, ca-ci prin acesta nu numai ca au in mana unu documentu, ce nu se potu ataca, ci totodata scapa de suspicio-narile celor multe si nu li-se mai potu dice, ca au facutu contractu falsu neadoverat, ma scapa si de o multime de procese, ce-lisar potu face din partea altoruncumori ori din partea creditorilor.

Totu din aceste motive ar fi bine si de dorit, ca tote documentele private, ce s'a facutu pana acum'a intre personele pomenite, — sa se prefaca in documente notariale; ceea ce in §. 81. a legii notariale este ertatu.

(Va urma).

(Internate pentru candidati de professura)

Ministrul instr. publ. au invitatu pre membrii consiliului perman. de instructiune si pre directorulu seminariului professorale ca sa-si dee pararea motivata a supr'a cestiunii „Ore nu ar fi cu scopu a se infinita si in Ungaria unu internatu pentru candidati de professura dupa modelulu „Scolei normale superioare”, din Paris? — Ba dieu cu scopu, dupa a nostra parere, si credem ca cei intrebati inca voru respunde asemene, ca-ci cafenelele, cu politic'a cea nalta ar remanet pre sam'a juristilor cari petrecu acolo de trei ori mai multu tempu decat in scola.

Asemenea cere ministrului pararea inspectorilor scol. a supr'a infinitiarii casselor de pastrare pentru scolari. Aceasta idea, realizata in multe parti alle Germaniei si recomandata, si-a gasit si adversarii, cari o combatu, prin urmare inspectorii sa spuna ce socotescu ei despre acesta idea, ce dloru o cunoesc inca numai dupa nume.

Sciri mai noi si electrice.

Atena, 17. Jul. Carlu Derby au felicitatu printre scrisoare privata pre ministru-presedintelte Tticupis pentru imparciala-i conduta facia cu alegerile deputatilor.

Viena, 20. Jul. Diariulu „Press'a” dice „Neschimbata continuitate a co-

ventiunii comerciale (cu Ungaria) este conditiunea prealabila a intregu tractatului de impacatiune. — Diariul officiale publica convintiunea consulara inchisata cu Italia.

Ragusa, 20. Jul. Se constata ca renitentii de contributiune, rescolati in jurul Nevesiniei au respinsu propunerile de pacificatiune alle guvernului turcescu si refusa a plati dările. Ostiri numeroase s'a tramsu de la Monastiru in Bosni'a si Ertiegovina. In urmarea neutralitatii si a strinsei padiri a fruntarilor din partea Austriei, Serbiei si a Muntenegrului miscarea e localisata; rescol'au n'a luat dimensiuni mai mari.

Brunn, 30. Jul. Asta-di ca la 60. de lucratori (tiesitori) au intrat la lucru in mai multe fabrici. D'iusii au redusu pretensiunile loru de simbria, ceru inse garantie in contra multratarilor. Scadimentiul productiunii, in urmarea nelucrarii, face pre fia care septembra 1506 buccati, ceea ce pre 5 septembra face 7500 buc. in valoare de 960,000 fl. era perderea ce lucratori au suferit in simbria loru se evaluea la 112,500 fl.

Petrupole, 20. Jul. Congressul telegrafic international s'a inchisu eri, dupa ce membrii congressului au subscrisu convintiunea; inchisarea convintiunei teleg. va urma a se face pre calle diplomatica.

London, 20. Jul. Camer'a dep. acorda concessiunea pentru cladirile tunelului submarinu. — Corresponentia relativ la convintiunile comerciale cu Romania, se va publica asta-di.

Paris, 20. Jul. Comisarne pentru prorogarea adunarii nat. va propune amanarea pentru timpul de la 4. Aug. pana la 16. Noembre, a. c. — Scirea de la Madridu, ca 2000 Carlisti din Cataloni'a s'a refugiatu in Francia nu s'a adeverit. Soci' lui Saball s'a arrestat la fruntarie si fu internata.

New-York, 20. Jul. D'in reportulu despartimentului economici resulta ca recolt'a buccatorilor estu-annu va fi cu 8% mai buna decat in an. trecutu. Calitatea grauentului in staturile atlantice si resaritene e preste totu inferiore, in staturile meridionali mai buna de mediulocia. (Adeca exportul in Europa va fi destul de mare.)

Paris, 21. Jul. Scirea despre trecerea a 2000 Carlisti pre territoriul Franciei, nu se adeveresce.

Sabiniu, 22. Jul. allu doile cercu elector. allu Mercurei fu allessu deputatul Paulu Moritz, aproape cu unanimitate, de si avu trei contracandidati. (Dupa scirile prime de atunci s'a constatatu ca telegramile diarielor germano-magiere au fostu o mistificatiune, pentru ca Moritz fu allessu cu unu votu allu notariului comunale Alemanu.)

Viena, 22. Jul. Cu ocazia unei inauguriunii universitatii de Cernauti, la 4. Octobre, a. c. se voru incepe tote cursurile la trei facultati; amenata ramane numai inceperea prelectiunilor din sciintiele matematice si naturali, cari se voru incepe in an. viitorul scol.

Vinn'a, 22. Jul. Diariulu „Fremdblatt” se occupa de cestiunea bancii si dice, ca relativ la regularoia valutei neci o concesiune nu se potu face Ungariei in cestiunea de banca. Era „Press'a” dice ca cestiunea d'arii de consumu e parte constitutiva inerinti a cestiunei de quota.

London, 22. Jul. In camer'a boierilor impartesiesc lordul Strathester, ca, luni ce vine, va presentata o rezolutiune prin care va cere ca camer'a lordilor sa consentiesca cu guvernul pentru a declarat ca pretinsiunea Austriei, Germaniei si Russiei adresata Turciei relativ la inchisarea convintiunei comerciale cu Romania, au fostu illegala si a esprime parerea de reu ca nu s'a luat mera energice pentru a se impiedeca inchisarea convintiunei comerciale intre Austria si Romania. (Nimeneu nu impiedaca pre Anglia pecupetia a in-

chiaia si ea assemenea conventiune.
Red.)

Ragusa, 22. Jul. Rescol'a d'in Ertiegovin'a luandu dimensiuni mai mari, Austria va intari padi'a fruntariloru selle la Metciviciu.

Brunn, 23. Jul. Lucratorii au reinceputu lucrarea in mai multe fabrico, — din-sii nu mai insisut pentru tariff'a normale dupa ce fabricele cari platiu simbría mai pucina accordara imbusetafri, — reincepera lucrariloru inaintea, d'in asta causa domnesce bucuria in tote curcurile urbei.

Versalia, 22. Jul. A-ducele Albrecht prandii asta-di la Mac Mahon impreuna cu mai multi minisri si generali, dupa amenda-di, insocutu de Mac Mahon, cercetă fortifico d'in giurul Parisului. — Adunarea primi cu 470 voturi, contr'a 155, amenarea sedintelor de la 4 Augustu pana la 4 Novembre, a. c.

Brunn, 23. Jul. Cea mai mare parte a fabricelor au inceputu lucrările lor. — Ameliorarea simbríei nu e prea însemnată si se marginesc numai la căteva fabrico. — Miseria in familiale lucratiloru e forte mare si orasianii au intentiunea d'a organizá binefacerile private.

Vien'a, 24. Jul. „Tagblatt“ annunca: Port'a Ottomana, prin scrisore cerculară către tote poterile Europene, arreta cauza rescolei d'in Ertiegovin'a. Parerea Turciei este, că motorii sunt de natura locală si n'au d'a face nemica cu staruintie politice si nationali. — Capitanul ostirilor Muntenegrene, senatorul Ilia Plamenatiu, au fostu insarcinatu de principale Nichita cu missiunea d'a declará in Vien'a, că principelui i e preste potintia d'a retine mai de parte pre poporul seu de la parteciparea la lupt'a cea santa. — Mai de parte se dice că s'au tramsis unu memorandum către cele trei poteri nordice prin care acestea sunt rogate a intreveni in favorea crestinilor. — (De altintre a numerulu rescolatiloru e forte neinsemnatu, căci la Nevisini'a sunt 300 era in giurumai 80 insi.)

Madeira, 27. Jul. Naua „Stuart“ care sub comandului capitanolui Hahnemann plecasce la 4. Aprilie, a. c. de la Bombay (India) spre Liverpool (Anglia) s'au cufundat la 14. Aprilie. D'intre marinari separa 9 insi pre barca austriaca „Blandina“ era 438 persone au perit probabilmente.

Berlin, 28. Jul. Ministrul romanu Maiorescu au sositu aici pentru continuarea negocierilor cu societatea căllilor ferrate romane de aici. (Nu credem, căci acesta e affacerea dñi Teod. Rosetti. Red.)

Vien'a, 29. Jul. Falcon Effendi primu secretariu allu soliei Turcesci la Vien'a ar fi cerutu, in absentia solului, informatiuni confidentiale dlui Andrassy, ore adeveratu este cumea in Dalmatia si Croacia s'ar aduná bani, arme si munitiuni pentru rescolatii d'in Ertiegovin'a. La intemplare candu fain'a s'ar adeveri diplomatul turco este insarcinatu a protestá cu energie. — N. Pr. Lib. dice că d'in partea Austriei s'au luatu aspre măsuri pentru padi'a fruntariloru Dalmatiei.

Brunn, 29. Jul. Renitentia lucratiloru s'au terminatua asta-di. Relatiunile intre ei si fabricanti incepua a se ameliora si a deveni amicabile. (De sila ca de voia buna. Mai multe fabrico insinuara liquidatiune si concursu.

Paris, 29. Jul. Sultanul d'in Zanzibaru, care petrecu mai multu timpu aici, au plecatu spre Egiptu. — Lucratorii ca la 2000, de la callea ferrata subterrana de la muntele st. Gotthard refusara a lucra; Tunnelul de la Goeschinen este inchis de lucratori armati; guvernul cantonului d'Utri tramsise acolo una centuria de ostasi.

London, 27. Jul. (Discuss. asupra convent. comec. austro-rom. in camera boeriloru) Derby: „nu credu că Romanii, in dillele noastre va face incercare de a-si revindica independinta. Garanti'a poterilor Europene e unicul seutu de autonomia si de essentia allu Romaniei.“ Stratheden revoca prim'a parte a resolutiunei salles stiene inse a dou'a, prin care exprime parerea de reu că inchiaarea acestui tractat nu s'au impiedecat său amenintu; punendu-se cestiu prealabila affacerea s'au inlatratu de la ordinea dillei.

Vien'a, 2. Aug. Principele Milanu allu Serbiei sosi aici eri la amedia-di cu doi adjuncți si medicul său. Andrassy inca are să se sosescă asta-di de la Terebes. Diariul „Tagbl.“ dice că affaceri interne a silitu pre Milanu a intreprinde cu grab'a mare acesta calatoria. Cris'a ministeriale in Beligradu ar fi neinconjurate.

London, 2. Aug. Dupa „Observer“ Italia inca si-a propus a urma esemplulu Austro-Dngariei d'a inchiaia unu tractat comec, de a dreptulu cu Romani'a fără de sanctiunea Portei.

Ragusa, 2. Aug. Scirile sosite din castelo rescolatiloru spunu, lupt'a intre creștini si Turci s'au continuatua a lungului malului stangă allu riuului Narenta, apoi in Crupastolatia si Drenovatiu, cu actstu ocazie se luare de la Turci 80 tunuri. Popovianii inca se rescolara si 700 do omeni

stau gata a occupa drumulu ce duce spre Trebini'a, care voru se o assedieze.

Vien'a, 3. Aug. M. S. imp. veni asta-di de la Laxenburg la Vien'a anume numai pentru primirea principelui Milianu care la 11 ore avu lunga audientia la imperatulu. — Presedintele consiliului ministrialor d'in Serbia, care petrece la scaldele Franciscane in Boem'a, fu chiamat a veni aci.

Vien'a, 3. Aug. Principele Milianu primi adi dupa amedia-di pre solulu Germanici Schweinitz si pre allu Russiei Novofocu.

Areh Eppulu (de Cernauti) Bendella au moritu in Franzensbad.

Bibliografia.

A essutu de sub tipariu si se afla de vendiare la tota librariile „Botanic'a“ dlui D. Ananescu. Acestu volume impreuna cu „Geologi'a si Zologi'a“, tote cu gravure lithographiate, formeza unu cursu elementariu, completu de Istoria Naturala pentru trebuinta studentilor si a toturor celor ce dorescu a se initiat in vastele si multu frumosete scientifice naturei.

A essutu de sub tipariu brosier'a III. din „Correspondentia secreta si acte inedite alle capitolor miscarii romane de la 1848“ de C. D. Arieescu: — Preciu 2 L. — De vendiare la librari Socecu.

„Revista Pedagogica“ este numele nouului organu pentru respandirea *sciintiei educative si instructive*, apparut la 1 Jul. a. c. in Bucuresti, sub directiunea unei „Societati de educatii nationale“ ce s'au constituitu pentru iniatiarea *educatii* (crescerei) si a *instructiunii* (invietimentului) in Romania. — De multu se semti lipsa unui asemenea organu prin urmare cu via bucuria salutam societatea si organulu ei, care trebuie sa fie imbracatia de toti romanii. — Vomu publica interesant'a programma a „Revistei pedagogice“, care esse de 2 ori pre luna si costa 10 lei pre anu, 6 lei pre siese lune si 3 lei 50 bani pre trei lune, pentru strainatate se adauge costul postei.

„Conferintia asupra economiei, de d. F. Laurent, din bibliotec'a de lectura pentru junimea de ambele sesse, elaborata dupa dictiuni autori de I. M. Riucreanu.

Fasciculul XXXI, (tomula II. fasc. 14) din dictionariul limbei romane, elaborat de dñi A. T. Laurianu si I. C. Massim.

Depunerile de capitale spre fructificare se primesc la institutul subsemnat.

a) pre lunga annuncarea radicarii in sensulu statutelor cu 6% interes;

b) sub conditiune, de a se annunca institutul radicarea depunerii la trei lune inainte cu 6½%,

c) sub conditiune, de a se annunca institutul radicarea depunerii la siesse lune inainte, cu 7% interes.

Cu privire la conditiunile b) si c) deponentul are a se declară in diu'a depunere, că ci altu-cumul inlocuirea se va privi că urmata sub conditiunea a).

Interesele incepui cu diu'a, care urmeaza dupa diu'a depunere, si inca cu diu'a premergatoria dillei in care se radica depunerea cu acelui adaușu inca numai de la acelle capitale se da interes, cari stau depuse la institutu celu pucinu **15 dille**.

Depunerile tramsse prin posta pre langa comunicarea adressei deponen-telui se resolvu totu de-a-una in diu'a primirei.

Asemene se potu effectui prin posta annunca si radicari de capitale.

Sabiu, 17. iunii 1875.

3—4 „Albin'a.“
Institutu de creditu si de economie
Sabiu.

Anuntiu.

Subscrisulu are onore a aduce la cunoștința Onorabilei publicu, că dupa unu servitul publicu de mai multi ani, parte că notariu de tribunalu, parte că asessore orfanalu la Comit. Zarandu, — si-a deschis cancellaria de advocatu in Carei-mare (Nagy-Károly) Cottulu Satu-mare.

Dreptu aceea, aducundu la cunoștința publica acesta impregiurare, că atare se recomenda, să fie onoratu cu increderea Oa. publicu in cause de ori ce natura, fie acelle cestiu judiciarie, finantiare ori politico-administrative.

Carei-mare (Nagy-Károly) la 10. Iuliu, 1875.

2—3 Demetriu Popu
advocatu in drepturile comune si cambiale.

ALESSANDRU ROMANU

Propriet. edit. si red. respondet.

Communicatiunea pre căllile ferrate ung.

Callea ferr. i. r. priv. a statului.

Trenuri accelerate Vienn'a-Pest'a.

Vienn'a, pleca 3.15 a. m. Dupa m. la 11.— ser'a Pest'a, sosesc 10.05 " 6.35 dem.

Pest'a-Vienn'a.

Pest'a, pleca 7.50 dem. 2.25 d. m.

Vienn'a sosesc 2.12 d. m. 9.29 ser'a.

Trenuri accelerate sub statunnea vapoareloru accelerate.

Vienn'a-Baziasu. Baziasu-Vienn'a.

Luni si Vineri Luni si Vineri
Vienn'a, pleca 3.15 n. m. Baziasu pleca 6.05 ser'a

Bpest'a " 10.30 sera Timisior'a " 10.07

Czegléd " 12.02 dem. Szegedin " 1.41 dem

Sagedinu " 2.47 " Czegléd " 4.36

Timisior'a " 5.19 " Bpest'a " 7.50 "

Baziasu, sosesc 8.46 " Vienn'a sos. 2.12 d. m.

Trenuri directe call. ferr. de Tisza.

Pest'a-Czegléd. Pest'a-Czegléd

Pest'a, pl. 6.28 se. 7.30 d. Czegléd pl. 8.19 d. 6.40 s.

Czeglédso. 8.33 " 9.48 " Pest'a so. 10.45 " 8.31 "

Trenuri mestecate

Vienn'a-Posoniu. Posoniu-Vienn'a.

Vienn'a pleca 4.30 d. m. Posoniu pleca 7.30

Posoniu sos. 7.02 ser'a Vienn'a sos. 9.06

Callea ferr. de Tis'a.

Pest'a-Cassovia.

Pest'a pleca 7.30 dem. 6.16 ser'a

Czegléd " 10.18 a. n. 9.18

Szolnok " 11.22 " 10.26 nopte 6.16 dem.

P.-Ladány " 2. - d. m. 1.52 11.36 a. m.

Debrezen " 3.51 " 3.30 d. m. sos. 2.20 d. m.

Miskolc " 11.51 ser'a 1.50 d. m. plec 8. - dem.

Cassovia sos. 11.51 nopte 6. - ser'a " 11.43 a. m.

Cassovia-Pest'a.

Cassovia pleca 5. - dem. 9.20 a. m. 6.01 ser'a

Miskolc " 7.42 " 1.41 d. m. sos. 9.34 ser'a

Debrezen " 12.23 d. m. 10.12 nopte pl. 3.25 d. m.

P.-Ladány " 2.24 " 12.22 " 6.26 4

Szolnok " 4.54 " 4.40 dem. " 12.14 "

Czegléd " 5.49 " 5.49 " sos. 1.49 "

Pest'a sos. 8.31 ser'a 8.45 "

Pest'a-Aradu-Timisiora.

Pest'a pleca 7.30 dem. 6.26 ser'a

Czegléd " 10.18 a. m. 9.08 " 6.60 dem.

Szolnok " 11.12 " 10.15 " 8.34

Ciab'a " 2.01 d. m. 2.55 dem. 4.16 d. m.

Aradu " 3.51 " 6. - " sos. 7.33 ser'a

Timisior'a sos. 5.40 " 8.36 "

Timisiora-Aradu-Pest'a.

Timisior'a pleca 10.37 a. m. 6.20 d. m.

Aradu " 12.36 d. m. 9.16 sea 6.20 dem.

Callea ferr. ung. resaritateana.

Oradea-Mare-Brassieu.

Oradea-mare pl. 5.07 d. m. 6.18 dem.

Clusiu " 11.21 se. 3.08 d. m. pl. 8.45 dem.

Cociardu " 2.54 nopte " 1.31 d. m.

Teiusu " 4.26 " 4.30

Blasius " 5.21 " 6.05

Mediasu " 7.01 " 11.21 nopt.

Segisiora " 8.26 " 6.10 de.

Brassieu " 1.30 d. m.

Brassieu-Oradeamare.

Brassieu pleca 2.10